

*Propunere Curriculum la decizia școlii
(CDS) clasa a V-a*

COMUNITATEA
SUNTEM NOI TOȚI

FUNDAȚIA NOI ORIZONTURI

2020

AUTORI: PUIE CRINA, CHIRILĂ CRISTINA, POP CRISTINA,
ILEA LUMINIȚA, GHERLEA LENUȚA

PROGRAMA

CUPRINS

I. Notă de prezentare

II. Competențe generale și specifice

III. Conținuturi propuse

IV. Matricea integrării competențelor vizate și a conținuturilor propuse

V. Sugestii metodologice

VI. Evaluare. Descriptori de performanță pentru evaluarea competențelor

VII. Resurse recomandate

VIII. Bibliografie

I. NOTĂ DE PREZENTARE

a. Structura și elementele de noutate ale programei

Acest curs opțional este structurat în jurul a trei teme majore:

- Identitatea comunității noastre
- Nevoile și resursele comunității noastre
- Comunitatea noastră - responsabilitatea noastră de cetățean

Elementele de noutate pe care le aduce programa / disciplina propusă rezultă dintr-o combinație de trăsături. În primul rând, propune ca abordare principală *explorarea comunității* din care face parte fiecare elev, printr-un veritabil demers de *investigație activă*, ajutându-i astfel pe elevi să își cunoască mai bine comunitatea în care trăiesc, obiceiurile și tradițiile acesteia, să identifice anumite plusuri sau minusuri care există, precum și să cunoască potențialele resurse umane, naturale, economice din comunitate.

În plus, demersul propus necesită implicarea activă a părinților și altor membri ai comunității locale în procesul de învățare. Conducerea comunei, autoritățile locale, antreprenori, vârstnici, locuitori care aparțin diferitelor etnii sociale sunt antrenați ca resurse în procesul de învățare parcurs de către elevi – ei pot împărtăși experiențele și amintirile lor, care au avut un impact asupra comunității și care au lăsat și lasă o amprentă pregnantă asupra viitoarelor generații.

Nu în ultimul rând, CDȘ-ul propus are avantajul că poate fi adaptat cu ușurință și la alte nivele de învățământ, complexitatea abordării fiind ajustabilă funcție de gradul de stăpânire al unor noțiuni, concepte introduse în cadrul disciplinelor din trunchiul comun.

b. Armonizarea cu conceptele cheie ale programului de incluziune a copiilor romi în școală și cu principiile și valorile sistemului educațional

Predarea centrată pe elev: programa presupune recurgerea la identitatea comunității din care face parte fiecare elev ca obiect al învățării, fiind astfel centrat pe explorarea lumii celei mai apropiate elevului. Particularitățile și diversitatea comunității sunt punctul focal al învățării. Acest aspect este menit să încurajeze autocunoașterea, să întărească stima de sine și inter-relaționarea pozitivă, marcată de apreciere, precum și identificarea posibilelor resurse din comunitate.

Școala incluzivă și predarea într-un mediu multicultural: Focalizarea pe identitatea și evoluția comunității locale, dar și pe relaționare în interiorul comunității, între membrii acesteia, accentuarea faptului că toți suntem parte a comunității, încurajarea solidarității și responsabilității împărtășite, sprijină școala incluzivă.

Pe lângă faptul că se valorizează comunitatea locală, elevii au ocazia să învețe istoria comunei, date demografice, obiceiuri și tradiții ale oamenilor din comună, cele mai vechi ocupații și care sunt valorile comunității în ziua de azi. Subtemele cele mai relevante în acest sens sunt: *Identitatea comunității noastre; Nevoile și resursele comunității noastre.*

Democrația și educația pentru cetățenii activi: învățarea bazată pe investigație și implicarea membrilor comunității locale în procesul de învățare (istorie orală) dezvoltă competențe de cetățenie activă. Subtema cea mai relevantă este *Comunitatea noastră - responsabilitatea noastră de cetățean.*

Drepturile omului/copilului: tema legată de roluri și relații pe care copilul le are în interiorul comunității locale este deosebit de ofertantă din perspectiva abordării temei drepturilor omului/copilului.

Discriminarea (anti-discriminare, toleranță etc.): Combaterea discriminării, la nivelul individului, începe prin cunoașterea reciprocă și chestionarea stereotipurilor pe care le avem despre anumite grupuri. În acest sens, programa de față are relevanță pentru combaterea discriminării, iar prin facilitarea cunoașterii reciproce se pun bazele unui comportament de acceptare a alterității, a diversității socio-etno-culturale.

Incluziunea (mediu inclusiv și multicultural): În ansamblul său, prezenta programă promovează educația incluzivă, înțelesă ca cea mai avansată treaptă de manifestare: progres în învățarea relevantă a fiecărui individ. Pentru a oferi educație incluzivă, nu este de ajuns ca un copil să fie prezent, înscris, „tolerat” la școală. De asemenea, odată prezent, cu toate că e important să fie implicat activ în procesul de învățare, acest lucru nu este încă suficient pentru incluziune. Este esențial ca această implicare activă în învățare să aibă efect pozitiv asupra rezultatelor învățării, să fie de impact, deoarece adevărata **educație este incluzivă atunci când fiecare copil progresa în dezvoltarea competențelor urmărite.**

II. COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE **(CUNOȘTINȚE, ABILITĂȚI, VALORI)**

Domeniul de competență generală

C1. Analiza resurselor din comunitate

Competențe specifice:

- C1.1 Utilizează corect termenii specifici: comunitate, tradiție, obicei, cetățean, democrație
- C1.2 Descrie specificul comunității locale
- C1.3 Grupează resursele din comunitate (umane, naturale, economice)
- C1.4 Compară resursele din comunitate
- C1.5 Stabilește relații de tipul cauză-efect în privința resurselor din comunitate

Domeniul de competență generală

C2. Cooperarea cu colegii pentru realizarea unui proiect comunitar

Competențe specifice:

- C2.1 Comunică în mod eficient în vederea pregătirii proiectului
- C2.2 Negociază elementele proiectului cu colegii
- C2.3 Realizează sarcinile asumate în grup și individual pentru implementarea proiectului

III. CONȚINUTURI PROPUSE

III.1. Identitatea comunității noastre

- a. Cine suntem noi? Oameni, natură, locuri, bunuri
- b. Valorile care ne ghidează
- c. Comunitatea se compune din noi – relații în comunitate

III.2. Nevoile și resursele comunității noastre

- a. Nevoile mele – nevoile noastre
- b. Resursele comunității noastre
- c. Investigarea nevoilor membrilor comunității

III. 3. Comunitatea noastră – responsabilitatea noastră de cetățean

- a. Cum abordăm problemele noastre comune?
- b. Viitorul nostru – cine ce face pentru progresul comunității?

IV. MATRICEA INTEGRĂRII COMPETENȚELOR VIZATE ȘI A CONȚINUTURILOR PROPUSE

Domeniu de competențe generale	Competențe specifice	Conținuturi/ Teme majore		
		<i>Identitatea comunității noastre</i>	<i>Nevoile comunității noastre</i>	<i>Comunitatea noastră – responsabilitatea noastră de cetățean</i>
		Subteme / activități	Subteme / activități	Subteme / activități
Analiza resurselor din comunitate	Utilizează corect termenii specifici: tradiție, obicei, cetățean, democrație	Cine suntem noi? Oameni, natură, locuri, bunuri Harta conceptuală	Nevoile mele – nevoile noastre Analiza SWOT	Cum abordăm problemele noastre comune?
	Describe specificul comunității locale Grupează resursele din comunitate (umane, naturale, economice) Compară resursele din comunitate Stabilește relații de tipul cauză-efect în privința resurselor din comunitate	Valorile care ne ghidează Eroi locali – eroii noștri Comunitatea se compune din noi – relații în comunitate	Resursele comunității noastre	Copacul problemelor – copacul soluțiilor
Cooperarea cu colegii pentru realizarea unui proiect comunitar	Comunică în mod eficient în vederea pregătirii proiectului Negociază elementele proiectului cu colegii Realizează sarcinile asumate în grup și individual pentru implementarea proiectului		Investigarea nevoilor membrilor comunității	Viitorul nostru – cine ce face pentru progresul comunității? Luarea deciziilor în grup

V. SUGESTII METODOLOGICE

Pentru că tematica și competențele urmărite în acest CDȘ se leagă strâns de ideea de comunitate și de a fi împreună, poate că una din primele activități la care să invităm elevii ar fi cea de motivare a curiozității și de reflecție. Pentru realizarea ei e necesar accesul la internet a fiecărui elev. Se poate realiza acasă, înainte de oră și la oră să discutați cu ei pornind de la răspunsurile pe care le aveți centralizate. Intrați [aici](#)

V.1 Harta conceptuală

O hartă conceptuală ajută la organizarea gândurilor/ideilor. Chiar asta înseamnă în termeni literali. Hărțile conceptuale pot folosi în diferite situații atunci când trebuie să te gândești la o temă specifică: adunarea ideilor, pregătirea pentru o prezentare, planificarea unui proiect etc. Pentru început împărțiți clasa pe grupe de 4 elevi. Apoi spuneți-le că vor trebui să construiască o hartă conceptuală, pornind de la lista termenilor de mai jos. Pe lângă fișele distribuite elevilor, mai aveți nevoie de un DEX (hârtie sau online) și un set de carioci/ fiecare grupă (și manuale de Educație socială, clasa a VI-a sau a VII-a pot fi utilizate). Dacă lucrați în clasă, ar fi de preferat să lucrați în laboratorul de TIC (consum redus de materiale, hârtie, carioci, plus, hărțile lor pot arăta fantastic, dacă inserează și imagini).

Instrucțiuni pentru crearea unei hărți conceptuale:

- scrieți conceptul central COMUNITATE în mijlocul paginii și desenați un cerc în jurul lui. Asigurați-vă că folosiți o pagină care este suficient de mare. În cazul în care lucrați online, Jambord sau Miro sunt aplicații utile sau pur și simplu în word, Insert- SmartArt.
- desenați câteva linii groase în jurul cercului. Pe fiecare linie, scrieți celelalte concepte, care au legătură cu tema principală din mijloc.
- pornind de la liniile groase, puteți desena linii suplimentare, mai subțiri, care reprezintă subcategoriile sau întrebări care sunt legate de celelalte concepte scrise pe liniile groase.
- pentru fiecare concept scrieți ce înțelesul lui (folosiți dicționarul)
- pentru fiecare concept exemplificați fie printr-un desen, fie printr-o imagine luată de pe internet, folosind google image.
- la final prezentați harta și comparați produsul vostru cu al colegilor. Utilizați următoarele întrebări:
 - a. în ce fel sunt similare hărțile?
 - b. în ce fel sunt diferite hărțile?
 - c. care este cel mai important concept?
 - d. are sens organizarea în subcategoriile?
 - e. s-a omis ceva important?
 - f. ce ai face altfel data viitoare?

Notă pentru profesor: în funcție de nivelul elevilor, accesul la informații (bibliotecă, internet) decideți câte concepte veți propune elevilor. E posibilă și varianta în care îi lăsați, inițial, să construiască singuri (brainwritting) o hartă și apoi le oferiți lista de mai jos.

Conceptele cheie COMUNITATE, comunitate locală/națională/internațională, cetățeni, instituții, organizații, familie restrânsă/ familie extinsă, administrație publică locală/județeană/națională, Primărie, Prefectură, Guvern, democrație, spirit civic, implicare civică, resurse naturale sau patrimoniu natural, elemente de patrimoniu cultural material imobil/ mobil, elemente de parimoniu cultural imaterial, tradiții, datini, obiceiuri, meșteșuguri, port, mâncare tradițională, dansuri, cântece, obiecte de decor sau utilizare casnică etc (puteți adăuga și voi, pe măsură ce studiați).

V.2 Ateliere de scriere

Toate activitățile pe care vi le propunem aici urmăresc să-i ajute pe elevi să învețe cum să construiască un text. Construirea unui text pe subiectul **Eroul meu** îi ajută pe elevi să înțeleagă relevanța interacțiunilor cu alții pentru relaționare pozitivă. Obiectivele urmărite prin aceste activități sunt:

- să dezvolte creativitatea elevilor prin utilizarea unor tehnici de scriere
- să sprijine elevii să conștientizeze rolul unui erou localnic „cotidian” care poate fi model în viața lor

V.2.1 Joc În papucii eroului meu

- Eroul meu poate.....
- Eroul meu este.....
- Eroul meu știe.....

Fiecare elev prezintă calitățile eroului ales. Se poate desfășura jocul ca o ghicitoare în care elevul prezintă ce poate/este/știe eroul ales, iar ceilalți încearcă să-i ghicească numele. Se discută despre importanța unor astfel de personaje în viața noastră.

V.2.2 Activitatea: exercițiu de scriere liberă, cu tema „Povești cu și despre eroi”

Timp de cinci minute, elevii scriu liber, fără să se oprească sau să se cenzureze, despre tot ce le vine în minte legat de tema dată. Urmărim prin această tehnică să creăm o deschidere spre temă.

V.2.3 Activitatea: Cadranle

Este vorba de o tehnică de scriere care focalizează atenția asupra subiectului pe care-l vor trata în poveste. Fiecare elev primește o fișă cu patru cadrane în care sunt următoarele cerințe:

<i>Scrie numele eroului despre care despre care știi multe lucruri. Motivează de ce ai ales acest erou.</i>	<i>Fă o descriere a eroului tău.</i>
<i>Desenează portretul eroului tău.</i>	<i>Scrie o întâmplare în care e implicat eroul tău.</i>

După ce completează cadranle, elevii prezintă rezultatul, colegilor din grup.

V.2.4 Activitatea: Scriere dirijată

Scrierea dirijată a poveștilor se bazează pe datele adunate în cadrane și în exercițiul de scriere liberă. Pornind de la aceste informații, elevii vor parcurge, ghidat, șapte pași de scriere a poveștii. Profesorul spune/scrie pe rând câte o idee (vezi mai jos), pe care elevii trebuie să o dezvolte, adăugând numeroase detalii, pentru a crea astfel o poveste din bucăți.

Cele șapte idei de pornire:

1. Dimineața, (numele elevului/ elevei) își ia ghiozdanul și pornește spre școală ...	adaugă detalii
2. La colțul străzii la se întâlnește cu(eroul).	adaugă detalii
3. (Eroul) îi atinge ghiozdanul și	adaugă detalii
4. (Elevul/ eleva) ajunge cu întârziere la școală.	adaugă detalii
5. Când deschide ghiozdanul	adaugă detalii
6. Orele se termină și.....	adaugă detalii
7. La întoarcerea acasă, când ajunge la colțul străzii, se întâlnește din nou cu.....(eroul)	adaugă detalii

După parcurgerea acestor pași, elevii au timp să-și poată citi și revizui povestea pe care urmează apoi să o prezinte.

V.2.5 Activitatea: Scaunul autorului

Se utilizează la finalul unei activități de scriere liberă, creativă, când elevii sunt invitați să împărtășească cu colegii ceea ce au scris, așezându-se pentru aceasta pe un scaun special, marcat astfel: „Scaunul autorului”. E un moment de sărbătorire a ceea ce au scris elevii.

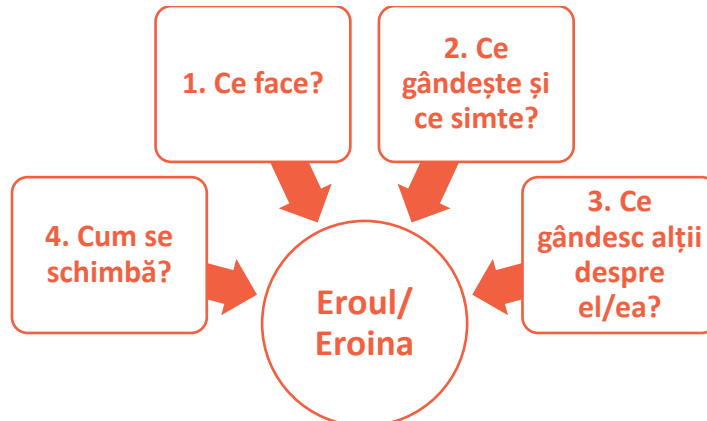
Feedback-ul de la colegi trebuie să fie sub forma unor scurte comentarii referitoare la ceea ce le-a plăcut, prin adresarea unor întrebări și formularea unor sugestii precum: „Cred că ar fi fost nimerit să....”, „Te-ai gândit să adaugi și.....” etc. Autorul este încurajat să răspundă la comentariile primite.

La final elevii pot căuta pe Internet imagini, filmulețe în care apar eroii lor și pot completa textul scris cu detalii pe care le-au reținut din aceste imagini sau videoclipuri/ filmulețe.

Opțional: în timp ce elevii ascultă povestea colegilor despre eroul/eroina lor, li se poate cere să noteze răspunsuri scurte la întrebările din una dintre schemele de mai jos (V.2.6 sau V.2.7).

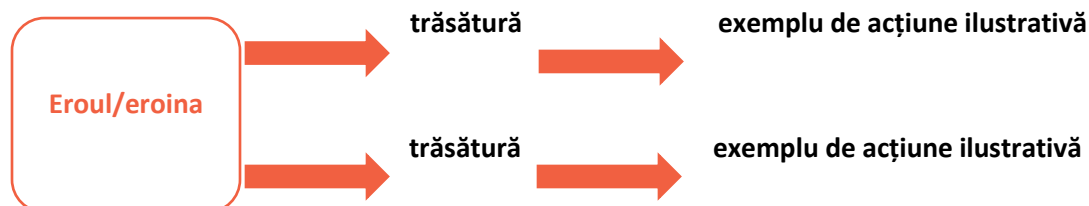
V.2.6 Activitatea: Harta analizei personajului

Afișați modelul de mai jos sau listați modelul pentru fiecare elev. Cereți copiilor să scrie un text pornind de la întrebările de mai jos. Titlul poate fi numele eroului/eroinei.

V.2.7 Analiza trăsăturilor personajului

Desenați schema de mai jos pe tablă sau listați-o pentru fiecare elev. Rugați-i să scrie în caiet, în locul eroului/eroinei numele acestuia/acesteia și trăsăturile identificate și apoi să scrie ce a făcut/a zis/a gândit/a simțit eroul/eroina, care îi determină să le atribuie trăsătura respectivă.

V.3 Activități și metode pentru cunoașterea comunității

Vă propunem 4 metode. Metodele prezentate sunt utile pentru a dezvolta capacitatea de analiză a elevilor și ar merita alocate ore pentru exersarea lor. Dacă însă timpul nu vă permite, sunt 2 variante:

- fie alegeți o metodă pe care o considerați cea mai potrivită pentru dvs (timp, resurse, scop analiză, nivelul clasei, nr elevi etc) și îi învățați pe elevi metoda, apoi le cereți să o utilizeze pentru a cunoaște comunitatea și a prezenta rezultatele analizei
- fie organizați clasa în 4 echipe, preluați informația de aici pe suport hârtie sau electronic și le-o dați sub formă de fișă sau le-o trimiteți elevilor. După ce v-ați asigurat că au înțeles metoda, le cereți să o utilizeze în analiza comunității.

Puteți începe cu vizionarea următorului [videoclip](#) care îi introduce pe elevi în tematica analizei comunității, astfel încât să se familiarizeze cu diferența dintre probleme/nevoi, respectiv resurse. La finalul vizionării cereți-la elevilor să își noteze o idee care le-a plăcut și o întrebare, pe un post-it, dar avertizați-i că le veți

cere asta, înainte de a începe viziunea. În anumite situații, e de dorit să mai puneți o dată video-ul. Se poate realiza și online activitatea, share-uid videoclipul și cerându-le elevilor să scrie în chat.

V.3.1 Analiza SWOT

Notă pentru profesor: nu e importantă denumirea metodei, ci să știe să privească comunitatea din cele 4 perspective și apoi, pe baza informațiilor obținute să poată propune soluții.

Pasul 1. Povestea care explică metoda. Desenați pe o foaie de flipchart un munte și la poalele muntelui un mic steag pe care scrie *Pornim!*. Pe vârful muntelui desenați steagul cu mesajul *Am ajuns!*. Apoi spuneți-le că un grup de copii se încumetă să urce muntele. Pentru a reuși, ei trebuie să știe care sunt punctele lor tari, care sunt punctele lor slabe și ce amenințări, piedici, pericole ar putea să apară pe traseu, dar și ce ajutor, oportunități ar putea să apară pe drum. Lăsați-i apoi să exerseze, pornind de la poveste, în echipă de 4-5, completând fișa de mai jos:

			
Puncte tari ale echipei	Puncte slabe ale echipei	Oportunități din comunitate sau natură	Amenințări din comunitate sau natură

Pasul 2 Cereți-le să răspundă la următoarele întrebări, pornind de la ce au completat în tabel:

- cine m-ar putea ajuta sau ce am putea face ca să ne întărim punctele tari? Oare oportunitățile pe care le-am identificat ar putea face asta?
- cine m-ar putea ajuta sau ce am putea face pentru a elimina, reduce punctele slabe? Oare oportunitățile pe care le-am identificat ar putea face asta?
- oare punctele mele tari sau chiar cele slabe m-ar ajuta să înving amenințările?

Notă pentru profesor: de multe ori în analiza SWOT se strecoară 2 erori. Prima este legată de faptul că se confundă punctele tari/slabe cu oportunitățile/amenințările. Explicați-le, în acest sesn, elevilor că punctele tari/slabe sunt ale echipei care urcă muntele (caracteristici ale mediului intern- general vorbind), iar oportunitățile/ amenințările vin din afara grupului, de la alte persoane sau situații, contexte (caracteristici ale mediului extern în care grupul acționează). A doua eroare este aceea că, după completarea schemei, identificarea acestor 4 elemente, procesul se încheie. În realitate este doar prima parte a procesului de analiză. Pasul 2 se realizează cu ajutorul întrebărilor, scopul este de a identifica cum punctele tari pot fi întărite, cele slabe reduse sau eliminate, amenințările ocolite sau găsite soluții pentru a avea efecte reduse și cum pot fi identificate oportunități, cum pot ele să potențeze punctele tari sau suplinească punctele slabe.

V.3.2 Analiza S.P.E.C.

Oferiți elevilor materialul informativ de mai jos și rugați-i să-l citească în 15 min. Pe măsură ce citesc, ei pot să scrie întrebări, dacă e ceva ce nu au înțeles sau vor să știe mai mult.

Să privești comunitatea **din punct de vedere social** comunitatea, înseamnă să te uiți la structura populației, la diferite caracteristici de vârstă, etnie, religie etc. Aceste informații, de regulă, se cunosc ca urmare a unui recensământ și se pot descoperi citind documente oficiale, la Primărie, unele le puteți găsi și pe internet.

Să privești **din punct de vedere politic și civic** comunitatea, înseamnă să te uiți ce partide sunt în comunitate, cine a câștigat alegerile, componența Consiliul Local; prezența la vot pe vârste, categorii, la ultimele alegeri, fapte, acțiuni civice întreprinse de oamenii din comunitate, evenimente, activități civice ale lor. Aceste informații se pot găsi pe internet, unele chiar pe site-ul Primăriei, iar despre altele puteți afla citind presa locală sau încercând să fiți un jurnalist de investigație.

Să privești **din punct de vedere economic** comunitatea, înseamnă să descoperi care sunt firmele, întreprinzătorii din comunitate, dar și resursele naturale ale ei, exploatate sau nu; care ar putea fi afacerile care s-ar putea dezvolta în zonă, pornind de la resursele neexploatate; să vezi câte persoane trăiesc în sărăcie, cu ajutor social sau chiar fără niciun fel de ajutor, care este situația bugetului Primăriei, ce fonduri reușește să adune sau nu, pe ce se cheltuie banii sau în ce se investesc. Aceste informații se găsesc fie pe site-ul Primăriei, pe alte link-uri, dar și prin turul localității, prin discuții cu diferite persoane din comunitate.

Să privești **din punct de vedere cultural comunitatea**, înseamnă să descoperi toate obiectele de patrimoniu local material sau imaterial și să le documentezi (adică să aduni informații; să faci poze; să scrii poveștile, legendele, rețetele; să descrii obiceiuri, tradiții, sărbători etc)

După ce au citit, cereți-le să completeze tabelul de mai jos și apoi să prezinte ce au completat, precum și întrebările.

Fișa de completat

Pornind de la ce ați citit și înțeles din textul de mai sus, completați, în fiecare coloană, ce informații ar trebui căutate pentru fiecare punct de vedere și de unde ați putea lua informațiile. În ultima coloană treceți întrebările care au apărut, în timp ce citeați materialul de mai sus.

Social	Surse	Politic & civic	Surse	Economic	Surse	Cultural	Surse	Nu am înțeles/ aș vrea să știu mai multe despre

V.3.3 Copacul problemelor-comorilor/copacul soluțiilor

Începeți prin a viziona [videoclipul](#) (durata de 8 min). La final cereți-le să vă spună ce au înțeles sau să vă scrie în chat. Uneori e necesar să reluați vizionarea.

Prezentați, apoi, următoarele 2 desene și textul de mai jos:

Imaginează-ți că ești un cercetător care privește cu lupa fiecare loc, eveniment, fiecare om sau grup de oameni din comunitatea în care trăiești.

Decide spre ce vei privi prima dată: **spre natură**, ca să descoperi comori ascunse sau probleme; **spre construcții, drumuri, clădiri, estetică** etc ca să descoperi comori sau ce nu e bine; **spre oameni-comportamentul lor, faptele lor, obiceiurile lor** ca să descoperi comori sau ce nu e tocmai bine și frumos?

După ce ai decis spre ce te uiți și ce vrei să descoperi (comori sau probleme), completează fișa copacului problemei/comorii, scriind **care este problema** (lipsa unui loc de joacă pentru copii/o zonă sălbatică cu multe elemente naturale ce poate fi transformată în parc), pe trunchi; **care sunt cauzele** care au dus la această problemă și **care sunt efectele nerezolvării problemei sau nevalorizării resurselor (comorii)**.

După ce ai completat fișa copacului problemei, treci la completarea fișei copacului soluțiilor, scriind care ar fi **scopul proiectului** (pozitivarea problemei, de ex amenajarea zonei, amenajarea unui parc), care ar fi **activitățile** care ar trebui realizate pentru a rezolva problema (pornind de la cauze) și ce **impact** ar avea proiectul, dacă problema ar fi rezolvată (ce efecte pozitive ar avea rezolvarea problemei și asupra cui).

V.4 Activități și metode pentru luarea deciziilor

V.4.1 Matricea deciziei raționale

Puteți începe activitatea prin vizionarea [videoclipului](#). După vizionare cereți elevilor să exerseze pe o situație curentă din viața lor, de exemplu ce să mănânce de cină sau ce să facă în weekend. La fel procedați și pentru celelalte metode, dar pornind de la subiectul cercetării (cauza proiectului, soluții la o problemă din proiect etc).

V.4.2 Multivoting

Pregătiți mai multe buline pentru toți elevii și asigurați-vă că aveți suficiente pentru două runde. Prezentați, apoi, elevilor metoda. Multi-vot este o tehnică de îngustare a unei liste de idei sau opțiuni. Se folosește de obicei după o sesiune de brainstorming pentru a identifica rapid cele mai importante puncte de pe listă. Aceasta tehnică este cea mai potrivită pentru a fi utilizată în grupuri mari. Este o tehnică valoroasă atunci când există dificultăți în a ajunge la un consens. Multi-votul permite fiecărui participant să participe în mod egal la procesul de luare a deciziilor. Acest lucru este deosebit de important în obținerea de acceptare pentru acțiunile viitoare, în baza deciziei.

Pași pentru această activitate:

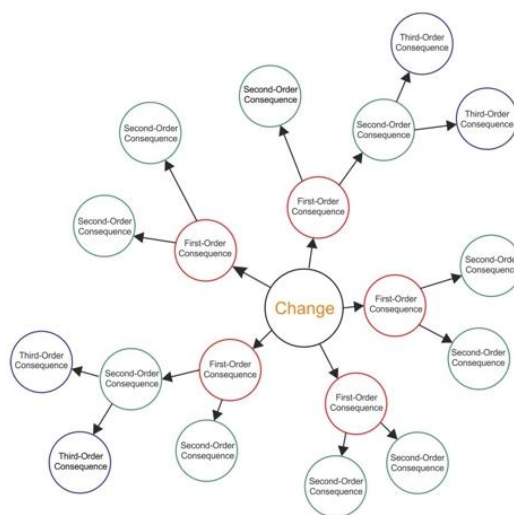
- Afișați alternativele din care elevii trebuie să aleagă pe cea mai importantă/relevantă/valoroasă pentru ei
- Dați fiecărui elev 3 buline reprezentând 3 voturi.
- Fiecare elev va vota alternativa pe care el/ea o crede ca fiind cea mai importantă. Ei pot oferi toate voturile pentru o singură opțiune, pot împărți voturile între mai multe opțiuni sau pot vota pentru opțiuni individuale, până când folosesc numărul lor alocat de voturi.
- Adunați voturile.
- Selectați 3 - 5 opțiuni care au primit cel mai mare număr de voturi. Refaceți voturile astfel încât toți să poată alege încă o dată preferințele lor dintre cele alese în prima rundă.
- Adunați din nou voturile și vedeți care este ordinea....

V.4.3 Caruselul

Notă: Dacă ați avut vreodată nevoie să explorați impactul unei schimbări propuse, veți ști cât de greu poate fi pentru să identificați toate rezultatele posibile. În situații ca acestea, mulți oameni se panichează, și enumeră primele consecințe pe care le pot gândi, rezultând o listă care este incompletă, și dificil de analizat. Caruselul este un instrument de vizual care oferă un mod structurat de a analiza consecințele directe și indirecte ale unei decizii, eveniment sau proiect.

Pași pentru această activitate:

- Scrieți soluția propusă de elevi pentru rezolvarea unei probleme, în centrul unei coli de flipchart.
- Apoi brainstorm-ați posibile consecințe directe ale soluției. Scrieți fiecare consecință într-un cerc, și conectați-l la ideea centrală cu o săgeată. Acestea sunt consecințe de "prim ordin".
- Apoi trebuie să le cereți să se gândească la toate posibilele consecințe "de ordinul al doilea" pentru fiecare dintre consecințele de ordinul întâi (directe) pe care le-ați notat în pasul 2 și să le adăugați la diagrama dvs. în același mod. Apoi, se repetă acest lucru prin identificarea consecințelor de ordinul trei, consecințele de ordinul patru șamd. Utilizați un cod de culoare pentru fiecare "nivel" al roții.
- După ce ați terminat toate nivelurile caruselului, veți avea o imagine clară a posibilelor consecințe directe și indirecte care rezultă din proiect.
- Analizați aceste consecințe în comparație cu alte soluții propuse. Schemele obținute, privite comparativ, vor putea ajuta la luarea unei decizii.

După fiecare metodă de luare a deciziilor, reflectați cu elevii cu privire la avantajele și dezavantajele.

V.5 Produse ale elevilor

- o monografie a zonei prin ochii de copil (care să includă documente elaborate pe parcurs; fotografii, lista surselor de documentare; hărți). Monografia poate fi realizată în format hârtie sau pe suport electronic.
- albume de poze cu informații despre conținut (în varianta hârtie sau pe suport electronic)
- pliante, borșuri, ghiduri, culegeri de povești/legende/interviuri culese
- broșură cu rețete culinare specifice/fotografii ale procesului+ produsului final
- infografic cu principalele puncte de interes din zona studiată, pentru turiști
- producții video
- pagină de facebook de promovare a comorilor locale
- jurnal de bord (colectiv, individual) în format hârtie sau electronic

- scrierea și depunerea unei petiții (cu strângere de semnături)

V.6 Evenimente

Pe parcursul anului școlar sau la finalul proiectului de SLP, elevii își pot prezenta rezultatele cercetărilor făcute sub diferite forme și în cadrul a diferite evenimente.

- expoziție de tip photovoice (informații aici: <https://www.nonformalii.ro/metode/photovoice>)
- bibliotecă vie (informații aici <https://www.nonformalii.ro/metode/biblioteca-vie>)
- expoziție vie (informații aici <https://www.nonformalii.ro/metode/expozitia-vie>)
- cafeneaua publică (informații aici <https://www.nonformalii.ro/metode/cafenea-publica>) unde invitații ar fi atât persoane cheie din comunitate (autorități locale, reprezentanții unor firme, specialiști), care ar asista inițial la prezentarea descoperirilor elevilor și apoi ar discuta, pe baza unui scenariu de întrebări/subiecte/teme propuse de elevi, scenariu care s-ar subsuma scopului general de promovare, valorificare a elementelor de patrimoniu local cultural sau natural.

VI. EVALUARE. DESCRIPTORI DE PERFORMANȚĂ PENTRU EVALUAREA COMPETENȚELOR

Competențe specifice	Descriptori de performanță		
	Nivel modest	Nivel intermediar	Nivel avansat
Utilizează corect termenii specifici: tradiție, obicei, cetățean, democrație	Utilizează corect cei cinci termeni cu ghidaj (de ex, dacă trebuie să completeze propoziții lacunare)	Utilizează corect cei cinci termeni independent, în propoziții simple	Utilizează corect cei cinci termeni independent, în propoziții complexe
Descrie specificul comunității locale	Formulează cel puțin 5 propoziții, majoritatea simple, despre aspecte specifice comunității locale	Formulează 6-10 propoziții diverse ca și complexitate despre diferite aspecte specifice ale comunității locale	Formulează peste 10 propoziții diverse ca și complexitate despre diferite aspecte specifice ale comunității locale, încheagându-le în paragrafe coerente.
Grupează resursele din comunitate (umane, naturale, economice)	Distinge între două categorii de resurse din comunitate cu sprijin (de ex. dacă sunt date într-o listă), fără să adauge elemente independent	Grupează în trei categorii resurse date din comunitate, fără sprijin și oferă cel puțin câte un exemplu propriu pentru fiecare categorie	Grupează în trei categorii resurse din comunitate, fără sprijin și oferă exemple de mai multe elemente noi pentru fiecare categorie
Compară resursele din comunitate	Compară două-trei resurse din comunitate recurgând la un singur criteriu (ex. mărime)	Compară corect trei-patru resurse din comunitate recurgând la două criterii diferite (ex. mărime, vârstă)	Compară corect patru-cinci resurse din comunitate recurgând la cel puțin trei criterii diferite (ex. mărime, vârstă, poziționare, importanță etc.)
Stabilește relații de tipul cauză-efect în privința resurselor din comunitate	Stabilește corect o relație cauză-efect cu referire la resurse din comunitate, cu sau fără sprijin	Stabilește corect două relații cauză-efect cu referire la resurse din comunitate, parțial fără sprijin	Stabilește corect trei relații cauză-efect cu referire la resurse din comunitate, preponderent fără sprijin
Comunică în mod eficient în vederea pregătirii proiectului	Comunică eficient, pe subiectul discuției și în mod constructiv, cel puțin în două activități de grup	Comunică eficient, pe subiectul discuției și în mod constructiv, în peste jumătate din activitățile de grup	Comunică eficient, pe subiectul discuției și în mod constructiv, în marea majoritate a activităților de grup

Competențe specifice	Descriptori de performanță		
	Nivel modest	Nivel intermediar	Nivel avansat
Negociază elementele proiectului cu colegii	Negociază două elemente ale proiectului cu colegii exprimând o opțiune	Negociază trei-patru elemente ale proiectului cu colegii exprimând opțiuni clare și justificate	Negociază toate elementele esențiale ale proiectului cu colegii exprimând opțiuni clare și foarte solid justificate din perspectiva colaborării
Realizează sarcinile asumate în grup și individual pentru implementarea proiectului	Realizează una-două sarcini asumate în grup sau individual pentru implementarea proiectului, cu rezultat care necesită revizuire	Realizează două-trei sarcini asumate în grup și/ sau individual pentru implementarea proiectului, cu rezultat de bună calitate care necesită puțină revizuire	Realizează trei-patru sarcini asumate în grup și individual pentru implementarea proiectului, cu rezultat de foarte bună calitate care nu necesită revizuire

VII. RESURSE RECOMANDATE

Materialele suport pe care le recomandăm spre folosire în cadrul acestui program opțional sunt de următoarele tipuri:

1. Texte propuse spre lectură

Când se ia decizia utilizării unor texte suport pentru învățare, se va ține cont de următoarele aspecte:

1. Materialele selectate trebuie să răspundă interesului elevilor și competențelor urmărite în programă.
2. Textele (de exemplu, poveștile) utilizate nu trebuie să fie moralizatoare: scopul principal pe care aceste materiale îl servesc este acela de a sprijini elevii în exprimarea gândurilor, sentimentelor, experiențelor proprii.
3. Lungimea textelor trebuie să fie un criteriu de selecție: textele prea lungi pot fi solicitante și s-ar putea să nu permită timp suficient pentru discuții.
4. Limbajul textelor trebuie să corespundă nivelului de comprehensiune al elevilor. De preferință, se va evita limbajul greoi, cu arhaisme și formulări sofisticate, mai ales la textele de întindere relativ mare.

2. Vizionarea de videoclip-uri și studiu/download informații despre SLP

- 10 videoclipuri despre Proiecte de învățare prin serviciu adus comunității
<https://www.youtube.com/playlist?list=PL9iZsQWuarD-iy954uaFxGkXerfG7F8Ja>
- 13 manuale, idei de proiecte, video despre proiecte de succes, material suport pentru activități în cadrul SLP
<https://www.noi-orizonturi.ro/service-learning-in-clasa/>
- metode, tipuri de evenimente, alte resurse: <https://www.nonformalii.ro>

VIII. BIBLIOGRAFIE

- Fundația Noi Orizonturi. *10 Proiecte de service learning. Profesori – Școli – Schimbări*. Disponibil la <https://www.noi-orizonturi.ro/service-learning-in-clasa/> (accesat la 26.02.2020)
- Fundația Noi Orizonturi. Manual de Service-learning în Europa Centrală și de Est pentru profesori și elevi implicați. Disponibil la <https://www.noi-orizonturi.ro/service-learning-in-clasa/> (accesat la 26.02.2020)
- Culidiuc, Tiberiu (coordonator) (2015). IMPACT – jocuri și povestiri, Manual de educație nonformală, ediția a II-a, Fundația Noi Orizonturi

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014 – 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor.